

ANALIZA ANTROPOLOGICĂ A UNOR FRAGMENTE OSOASE PROVENITE DINTR-UN MORMÂNT DE INCINERAȚIE DE LA DUBOVAC

MOTOC ANDREI¹, MUNTEAN MARIUS¹, CLAUDIA SANDU¹, LUCIA STOICAN¹

1 Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" Timișoara, Catedra de Anatomie și Embriologie

Rezumat

Din cimitirul de incinerare de la Dubovac, urna în care s-au găsit fragmente osoase umane provenite din incinerarea unui cadavru, a fost predată pentru determinare antropologică. Pisele au fost curățate și identificate urmând procedeele clasice. Rezultatele au arătat următoarele: greutatea totală a fragmentelor osoase este de 550 g. Au fost numărate peste 860 fragmente, iar peste 700 nu au putut fi identificate, acestea având dimensiuni foarte mici. Fragmentele cele mai reprezentative provin din oasele craniului: frontal, parietal, sfenoid, occipital, zigomatic, mandibula. Din oasele lungi s-au păstrat doar fragmente mici: parte din diafiza femurală, din jumătatea inferioară a unei ulne, cea superioară a unui radius, precum și din falange și talus. Ca și concluzii se poate constata că fragmentele osoase aparțin unui singur individ de sex feminin. Osificarea cartilajelor de creștere indică vârsta individului la ~ 30 de ani.

Cuvinte cheie: fragment osos, frontal, os lung.

Anthropologic analysis of bone fragments from a cremated grave in Dubovac

Abstract

In the Dubovac crematory, the urn containing cremated human bone fragments was submitted to anthropological analysis. The bone fragments were cleaned and identified according to standard procedures. The results showed the following: the total weight of the bone fragments was 550 g. Of a total of over 860 bone fragments, 700 could not be identified as they were too small. The most representative fragments belonged to the skull bones: frontal, parietal, sphenoid, occipital, zygomatic, mandible. Only some small fragments remained from the long bones: part of the femoral diaphysis, the lower half of an ulna, the upper half of a radius, as well as parts of phalanges and talus. As a conclusion, the findings have shown that the bone fragments belonged to a single female individual. Growth cartilage ossification indicates an age of about 30 years.

Keywords: bone fragment, frontal, long bone

Introducere

Cu ocazia lucrărilor de curățire și restaurare a pieselor provenite din cimitirul de incinerare de la Dubovac, pe malul Dunării, s-a constatat că urna cu numărul de inventar 3035 nu a fost golită.

În această urnă s-au găsit fragmente osoase umane provenite din incinerarea unui cadavru. Conținutul urnei au fost predat Prof. Dr. Med. Muntean Marius de la Catedra de Anatomie și Embriologie din cadrul UMF "Victor Babeș" Timișoara, pentru determinarea antropologică.

Material și metodă

Piese conținute în urnă au fost observate, curățate și identificate conform procedurilor clasice.

Rezultate și discuții

Greutatea fragmentelor osoase este de 550 g. Fragmentele au un aspect sticlos și o culoare uniformă alb-gălbuie. Au fost numărate peste 860 de fragmente, majoritatea fiind de dimensiuni mici. Peste 700 de fragmente au dimensiuni cuprinse între 3-20 mm și nu pot fi identificate. Au fost identificate fragmente provenite dintr-o rotulă, corpuri vertebrale (două toracale și una lombară). Fragmentele mai lungi provenind dintr-un femur (85 mm) și dintr-o ulnă (70 mm). Fragmentele osoase provin din toate segmentele corpului: craniu (peste 25 de fragmente), coloana vertebrală (segmentele: cervical, toracal, lombar, sacral), coaste, centuri și membre.

Fragmentele provenite din craniu sunt de mici dimensiuni, unele au aparținut frontalului, altele parietalului. Sunt păstrate mici fragmente de suturi care sunt neobliterate. Grosimea acestor fragmente este cuprinsă între 3,6 mm și 4,9 mm. Au fost identificate fragmente provenind din ambele stânci temporale, un fragment mai mare cuprinde fosa mandibulară și procesul zigomatic din partea dreaptă.

Un fragment de 45/30 mm provine din aripa dreaptă mare a osului sfenoid.

Au fost recunoscute: un fragment din procesul bazilar al occipitalului, un fragment din osul malar drept (36 mm), un fragment radicular dintr-un premolar superior, un fragment din procesul alveolar al mandibulei, un fragment de scapulă, un fragment din tuberozitatea unui coxal.

Din oasele lungi sunt păstrate fragmente de mici dimensiuni. Au fost identificate: un fragment de diafiză femurală cu o lungime de 85 mm și o grosime de 4,9 mm; un fragment din jumătatea inferioară a

unei ulne cu lungimea de 70 mm și grosimea de 2 mm. Au mai fost identificate fragmente din extremitatea proximală a unui radius, un fragment din talus și fragmente provenite din falange.

După Holden (1995) oasele calcinate care au o culoare albă și un aspect sticlos rezultă din incinerarea la temperaturi ridicate (1000°C-1200°C).

Aspectul uniform al fragmentelor osoase indică apartenența acestora la un singur individ.

Gracilitatea și culoarea albă indică apartenența la sexul feminin.

Osificarea cartilajelor de creștere (observată la extremitățile proximale ale unui radius și a unui femur) indică o vârstă mai mare de 19-20 de ani.

Absența obliterărilor de la nivelul suturilor craniene indică o vârstă mai mică de 30 de ani.

În concluzie scheletul incinerat depus în urna cu numărul 3035, de la Dubovac, a aparținut unei femei care a decedat la o vârstă cuprinsă între 20-30 de ani.

Bibliografie

1. Holden, J. L.; Phakey, P.P., Clement, J.G. – Scanning electron microscope observations of incinerated human femoral bone: a case study. *Ireland-Forensic Sci. Int.* 1995, 74 (1-2) p. 17-28.
2. Kennedy, K.A. – The wrong urn: commingling of cremains in mortuary practices. – *United States – J. Forensic Sci.* 1996, 41(4), p. 689-692.
3. Medelenț, FL. – Die Urnengrabenfelder im Banat. The Yugoslav Danube Basin and the Neighbouring regions in the 2-nd Millenium B.C. – *Beograd-Vršac*, 1996, p. 231-245.
4. Muntean, M. – Considerații antropologice asupra unor oase calcinate provenite dintr-o necropolă de la Voiteni, județul Timiș, datată la sfârșitul epocii bronzului, "Analele Banatului", ediția V, 1997, Editura Mirton.
5. Murray, K.A., Rose, J.C. – The analysis of cremains. A case study involving the inappropriate disposal of mortuary remains. *United States. J. Forensic Sci.* 1993, 38(1), p. 98-103.
6. Nicolaescu Plopșor, D. – Elemente de demografie și ritual funerar la populațiile vechi din România, 1975, Editura Academiei – București.